

Prezidento Valdo Adamkaus kalba, pasakyta 2014 metų liepos 12 dieną, pradedant Thomo Manno festivalį

Gerbiamieji festivalio svečiai, rengėjai,

Mieli Thomo Manno kūrybos gerbėjai,

Džiaugiuosi būdamas šiandien čia, su Jumis, su mūsų visų dabarčiai ir ateičiai neabejingais žmonėmis. Su tais, kurie neabejingi kultūrai ir bendroms žmonių ir tautų vertybėms, kurie ieško ne skirtumų ir priešpriešų, o didina supratimą ir pagarbą.

Thomo Manno festivalio kryptis visada buvo tokia – žmonių ir požiūrių įvairovėje ieškoti humaniškojo matmens. Kultūrų ir tradicijų skirtumuose ieškoti bendro vardiklio. Politinių nesutarimų kontekstuose ieškoti pamatinių, atraminių vertybių, kurios leidžia geriau suprasti, pagarbiau kalbėtis, artimiau bendrauti.

Lietuvai – didelė garbė, kad toks festivalis vyksta mūsų valstybėje. Tačiau jis yra ne tik Lietuvos kultūros, ne tik Lietuvos viešojo gyvenimo įvykis. Šis festivalis jau turi savo vardą ir savo vertę Europoje ir pasaulyje. Atvirai džiaugiuosi, kad kiekvieną vasarą čia apsilanko iškiliausi mūsų laikų meno ir mokslo talentai, iškiliausi atlikėjai, istoriją kuriančios asmenybės.

Istorijos metmuo visada buvo neatskiriamas Thomo Manno festivalio ženklas. Taip yra ir šiais metais. Susirinkome, minėdami „šimtmečio vasarą“. Tas šimtmetis, nukeliantis mus į istorinius 1914-uosius, išsiskiria savo žiaurumu ir tragedijomis, abejingumu žmogaus gyvybei ir ištisų tautų naikinimu.

Deja, I pasaulinis karas šiandien, žvelgiant iš laiko perspektyvos, atrodo tarsi įžanga ar preliudija tam, kas laukė žmonijos amžiaus viduryje. Deja, pasaulis buvo toks – žiaurus, piktas ir svetimas, pamynęs savo krikščioniškąją ir bendražmogiškąją tradiciją.

Tačiau buvo asmenybių, kurioms tai gyvybiškai rūpėjo. Kurios saugojo ir brangino žmogiškumo esmę. Kurios savojo pašaukimo kalba – vieni literatūra, kiti muzika, tretieji tiesiog sąžininga politinė laikysena – siekė ginti ir gynė žmogiškumo pamatus. Thomas Mannas neabejotinai buvo vienas iš tokių. Savo akimis matęs antižmogiško režimo iškilimą ir įsigalėjimą, jis pasirinko tarnystę ne diktatūrai, o žmogui. Jis pasirinko emigraciją – ir ne tik geografinę. Jis pasirinko ir dvasinę emigraciją – iš prievartos į laisvę, iš žmogų žudančios aplinkos į žmogų ginančią ir saugančią aplinką.

Lietuvai – didelė garbė turėti tiesioginių sąsajų su tokia asmenybe. Thomas Mannas savo kilnią misiją atliko sąžiningai. O šiandien – kiekvieno iš mūsų pareiga savaip, savo darbu, savo žodžiu, savo mintimi prisidėti kuriant Europą ir pasaulį, kuriuose būtų daugiau šviesos.

Todėl į Jus, visus čia esančius, ypatingai į jaunimą, žvelgiu su viltimi ir dėkingumu. Jūs stipriate mano tikėjimą, kad ir dabarties pasaulis, kuriame reiškiasi brutalumas ir mėgina įsigalėti naujieji diktatoriai, esama ir kitos jėgos. Žmogiškos, geranoriškos ir demokratiškos jėgos, jungiančios daugybę geros valios žmonių.

Ačiū, kad patys esate ir man leidžiate būti tarp jų. Nuoširdžiai dėkoju visiems tuo tikintiems ir linkiu kuo geriausios kloties visiems susirinkusiems į Thomo Manno festivalį. Telydi jį talentingo rašytojo ir didžiojo humanisto dvasia !